Hr Mihkel Oviir
Riigikontrolör

11.04.2011

ARUPÄRIMINE

Lugupeetud härra Oviir

Koalitsioonilepe lubab alates 1.jaanuarist 2013 kaotada maamaksu kodu alusele maale tiheasustusega kuni 1500m2 ja hajaasustusega piirkonnas kuni 2 ha ulatuses. Keskvalitsuse maksutulude alanemist lubatakse alles 2015 aastast.
Siit nähtub keskvalitsuse enesekeskne suhtumine, kus kõigi vahenditega kindlustatakse oma tulude laekumine, kuid jäetakse unarusse kodanikule kõige lähim võimutasand – kohalik omavalitsus. Teadaolevalt on Eesti juba 1994. aastal ratifitseeritud Euroopa kohaliku omavalitsuse hartaga võtnud endale kohustuse tagada kohalikule omavalitsusele piisav tulubaas ja seda ilma lisatingimusi seadmata, vaid proportsionaalselt seadusega pandud ülesannete täitmiseks.

Riigikohus tuvastas oma 16.märtsi 2010.a otsusega nr 3-4-1-8-09 kohalike omavalitsuste suhtes riiklike ja kohalike ülesannete piiritlemisel valitseva ebamäärasuse. Kohtuotsuses tunnistatakse põhiseadusega vastuolus olevaks selliste õigustloovate aktide andmata jätmine, mis sätestaksid, millised seadusega kohaliku omavalitsuste üksustele pandud kohustused on omavalitsuslikud ja millised riiklikud.
Riiklike kohustuste täitmisega seotud kulud tuleb katta riigieelarvest ja kohalikud kulud kohalikust eelarvest. Seega tuleb riigieelarve vahendid hoida lahus kohalike eelarvete vahenditest.
Kohtulahendist selgub, et tänaseni ei ole selged kohalikele omavalitsustele pandud ülesanded ja rahaline kate. Seetõttu kohustaski Riigikohus oma otsusega riiki vastavaid õigusakte välja töötama.
Nimetatud otsuse jõustumisest on möödunud juba aasta, kuid valitsus ei ole siiani teinud midagi kohtuotsuse täitmiseks. Lahendamata on jätkuvalt probleem, mis suurendab kodanike hulgas segadust ja ebakindlust, kes peab juhtima avalike teenuste kvaliteeti ning korraldust.

Sellest tulenevalt palume vastata järgmistele küsimustele:

1. Kuidas hindate antud kontekstis riigijuhtimise võimekust?

2. Kuivõrd on Teie hinnangul tagatud sellises olukorras kohalike omavalitsuste võimalused täita temale seadustega pandud kohustused?

3. Kas Teie hinnangul on kohtuotsuse täitmisega viivitamine antud juhul põhjendatud ja vajalik?

Lugupidamisega

Jüri Raatas

LAURI LAHAS

Viktor Vassiljev

VALERI KORB

Arupärimine
„11" 04 2011 Nr. 2

Kalev Kallo

Kadri Simson KSimson

Mona Lutgas

Mikhail Stalnukhin